

Idrott och hälsas kursplan ur ett läraperspektiv

- En kvalitativ studie om idrottslärares syn på kursplanen och dess påverkan på ämnet

Vincent Onno

GYMNASTIK -och IDROTTSHÖGSKOLAN
Självständigt arbete avancerad nivå 134:2013
Idrott, fritidskultur och hälsa åk 6-9
Seminarieledare: Hans Bolling
Examinator: Bengt Larsson

Sammanfattning

Syfte och frågeställningar

Denna studie ämnar undersöka vilka förutsättningar som lärare haft i samband med deras arbete mot att implementera den nya kursplanen i Lgr11. Vidare syftar även studien till att undersöka hur lärare uppfattar kursplanens påverkan på ämnet gränser och möjligheten att påverka dessa. Den första frågeställningen lyder; Vilka hinder och möjligheter har lärare i idrott och hälsa stött på i samband med implementeringen av Lgr11 ur ett lärandeperspektiv? Den andra frågeställningen lyder; Hur upplever lärare i idrott och hälsa ämnets struktur i och med implementeringen av Lgr11?

Metod

Denna studie har en kvalitativ ansats. Enskilda intervjuer har genomförts med fyra idrottslärare som undervisar i grundskolan och som har god insyn i den nya kursplanen. Materialet transkriberades och presenterades under varje forskningsfråga.

Resultat

Studien visade på att det är en rad faktorer som begränsar undervisningen. Ramar som påverkade undervisningen negativt var brist på tid, brist på lokaler, stora elevgrupper, lärarnas kompetens och utbildning och tillgång till material. Kursplanen som reglerande ram medförde en osäkerhet kring rörelse/motorikblocket då formuleringarna där var otydliga. Kursplanen som ram gav även undervisningen möjligheter. Kursplanen skildrar inte hur de olika kunskapskraven skulle realiseras vilket medförde en varierad och individanpassad undervisning. I frågan om ämnets struktur har den i och med den nya kursplanen fått en stark klassifikation, vilket innebär att ämnets gränser blivit tydligare. Dock blev klassificeringen svagare i och med att rörelseblocket inte var tydligt definierat i kursplanen. Vidare var inramningen stark förutom kring aspekten "hur" eleverna skall lära sig innehållet. Detta möjliggjorde att lärare och elever kunde påverka denna aspekt i undervisningen.

Slutsats

Den nya kursplanen har medfört en individanpassad och varierad undervisning. Dock har lärare och elever inte tillräckligt med tid för att alla moment i kursplanen skall realiseras utifrån styrdokumentens intentioner. Klassificeringen och inramningen har blivit starkare i och med den nya kursplanen vilket medfört ett tydligare innehåll och har bidragit till att ämnet blivit ett kunskapsämne.

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	1
1.2 Bakgrund	2
1.3 Tidigare forskning	3
1.3.1 Lärares arbete med läroplaner	3
1.3.2 Brister och hinder för implementeringen av läroplanen.....	6
1.3.3 Lärares syn på läroplansreformer	8
1.4 Syfte	10
1.5 Teoretiska perspektiv	10
1.5.1 Ramfaktorteori	10
1.5.2 Klassifikation och inramning	12
1.6 Metod	14
1.6.1 Val av metod	14
1.6.2 Urval och avgränsning	14
1.6.3 Genomförande.....	15
1.6.4 Databearbetning och analysmetod	15
1.6.5 Tillförlitlighetsfrågor.....	16
1.6.6 Etiska aspekter.....	17
2 Analys av resultat.....	18
2.1 Vilka hinder och möjligheter har lärare i idrott och hälsa stött på i samband med implementeringen av Lgr11 ur ett lärandeperspektiv?.....	18
2.2 Upplever lärare i idrott och hälsa att ämnets struktur förändrats i och med implementeringen av Lgr11?	25
3 Diskussion	30
3.1 Resultatdiskussion.....	30
3.2 Metoddiskussion.....	35
4 Källförteckning.....	37
5 Bilagor.....	40

1 Inledning

Under år 2010 publicerade DN en artikel som förmedlade budskapet att det i och med den nya läroplanen skulle bli lättare för elever och föräldrar att förstå vad skolan skall lära ut (DN, 2010). I artikeln belyses kritik mot den gamla läroplanen som definierades som ”otydlig” och ”luddig”. Vidare beskrivs det att Skolverket på regeringens uppdrag har gått fram med ”röjsågen” för att man inte ska kunna missuppfatta formuleringarna i den nya läroplanen (DN, 2010). Men vilka spår har denna förändring medfört för lärare som aktivt tolkar och bryter ned läroplanen och kursplaner? Har Lgr11 gjort det lättare för lärare att göra en likvärdig tolkning av innehållet och vilka svårigheter möter de i arbetet med den nya läroplanen?

Ända sedan jag påbörjade mina studier till lärare i idrott och hälsa har min upplevelse varit att eleverna inte alltid förstått syftet med ämnet. Under utbildningen har fokus legat på att lyfta ämnet idrott och hälsa från att ha dominerats av omotiverad fysisk aktivitet till att klargöra ett ”lärande” inom ämnet. Utbildningen har ända sedan Lgr11 infördes diskuterat hur lärare skall transformera och implementera läroplanen i sin undervisning. Men hur upplever de verksamma lärarna att det blivit med implementeringen av Lgr11? Denna studie syftar till att urskilja vilka hinder och utmaningar som lärare i ämnet idrott och hälsa upplever i samband med implementeringen av Lgr11:s kursplan. Detta kommer att sättas i relation till ett lärandeperspektiv. Vidare syftar även studien till att undersöka hur lärare uppfattar kursplanens påverkan på ämnets struktur.

En studie av denna karaktär kan säga något om den nya kursplanens tydlighet då den nu har varit gällande i två år. Detta kan sättas i relation till tidigare studier för att belysa om det skett en förändring eller inte kring kursplanens tydlighet och innehåll. Redan här vill jag förtydliga att de data som studien bygger på inte kan stå för några generella slutsatser. Istället skall studien ses som ett ”stickprov”, vilket kan stimulera till vidare forskning kring ämnet. Studien är relevant och viktig i och med att den kan ge ny kunskap om hur lärare uppfattar kursplanen, vilka hinder som de ställs inför samt ge några inblickar i hur kursplanen förändrat ämnet. Vidare kan den säga något om vilka begränsningar eller möjligheter som den nya läroplanens kursplan burit med sig för lärare i idrott och hälsa och för en kvalitativ undervisning.

1.2 Bakgrund

I denna del av uppsatsen kommer jag att ge en kort inledning till några av de problem som skolinspektionen uppmärksammat i samband med inspektioner och deras forskningsgenomgång. Denna del syftar till att ge en vidare bild av den problematik som lett fram till studiens syfte och frågeställningar.

Under 2011 gav Skolinspektionen ut en litteraturoversikt inför kvalitetsgranskningen av ämnet idrott och hälsa (Skolinspektionen, 2011). Inledningsvis presenterar skolinspektionen sina egna erfarenheter av undersökningar genomförda i grundskolan (Skolinspektionen, 2011, s3). Här nämner Skolverket en så kallad ”flygande inspektion” som genomfördes 2010. Under dessa oanmälda besök visade det sig att lektionsinnehållet dominerades av idrott eller rörelseaktiviteter medan undervisning i hälsa till stor del lyste med sin frånvaro. Bollspel och motionsaktiviteter var vanligast men aktiviteter som friluftsliv, dans och orientering förekom i liten utsträckning (Skolinspektionen, 2011, s3). I översikten nämns även en nationell utvärdering som genomfördes 1992. Här framkom det i relation till ämnets innehåll att lärare ansåg att det var viktigt för eleverna att lära sig samarbete. Dock var inte samarbete en av de vanligaste aktiviteterna. Bollspel var den mest förekommande aktiviteten men ansågs inte av lärarna inom idrott och hälsa som ett viktigt moment. Detta medför en diskrepans kring vad som anges som viktigaste och vanligaste aktivitet (Skolinspektionen, 2011, s4).

Elever fick även uttala sig kring vad de inte hade lärt sig av kursplanens innehåll. Här visade det sig att de mer teoretiska delarna av ämnet som exempelvis diskussion och information kring doping eller kroppsideal försumrats i undervisningen. Det samma gällde friluftsliv (Skolinspektionen, 2011, s4). Det framkommer även att lärare i ämnet idrott och hälsa tillsammans med eleverna praktiserar och uppfattar ämnet på ett sätt som inte återfinns i kursplanen. Dessutom fastslås det att ämnet saknar en gemensam bild av vad ämnesinnehållet bör vara och vad som räknas som ”kunskap” i ämnet. Både elever och lärare har svårt att definiera vad som är rätt kunskaper inom ämnet (Skolinspektionen, 2011, s10). Utifrån det som presenterats benämner översikten framgångsfaktorer och problembilder. Här berörs problematiken med att idrottsrörelsen fått allt för mycket inflytande över undervisningen och att lärare i allt för stor utsträckning tillåts låta sina egen värderingar och bakgrund styra ämnet. Ämnets begränsade tidsram och vida innehåll urskiljs även som problematiska och lärare är osäkra kring hur de skall hantera det nya innehållet i kursplanen (Skolinspektionen,

2011, s12). En av Skolinspektionens slutsatser i relation till ämnets innehåll är att det råder en skillnad mellan vad som återfinns i kursplanen och vad som återfinns i undervisningen vilket de ser som problematiskt. Då det kan få konsekvenser för elevernas utveckling (Skolinspektionen, 2011, s14).

Mot denna bakgrund är det tydligt att det existerar problem i samband med implementeringen av kursplaner i ämnet idrott och hälsa. Ovan har en del av den allmänna problematiken presenterats som lett fram till denna studies syfte. Dock har fokus riktats mot andra aspekter än vad som presenterades inledande i denna uppsats. Att undersöka hur kursplanen begränsar eller möjliggör undervisning i relation till ett lärandeperspektiv kan möjligen förklara en del av den problematik med implementeringen som framkommit. Att vidare se till hur den nya kursplanen, i Lgr11, förändrar ämnets struktur kan möjligen även bidra till förklaringar kring det faktum att kursplanen och undervisningen inte går hand i hand.

1.3 Tidigare forskning

I denna del har jag valt att belysa den tidigare forskningen utifrån tre olika teman. Det första temat berör lärares arbete med läroplaner. Här berörs vad som lyfts fram i ämnet i relation till styrdokumentet och hur lärare arbetar med implementeringen. Därtill kommer även problematik som uppmärksammats i tidigare forskning i relation till lärares arbete att beröras. Avslutande i denna del kommer även lärares syn på läroplansreformer att beröras.

1.3.1 Lärares arbete med läroplaner

I avhandlingen *Mellan fysisk bildning och aktivering* av Jan-Erik Ekberg riktades fokus på vilka kunskaper inom tre nivåer som idrott och hälsa anser vara av vikt att förmedla (Ekberg, 2009). Därtill syftade studien till att undersöka vilka skillnader som uppkommit mellan dessa och hur detta kan förklaras utifrån ämnets karaktär. De tre nivåerna som studien fokuserade på var lärarnas yttranden kring verksamheten, kunskaper som framträdde ur kursplanen och vilka kunskaper som framkom i samband med undervisningen (Ekberg, 2009, 20ff). Inom studien användes en kvalitativ metod som grundade sig på observationer, analys av text i kursplanen och intervjuer (Ekberg, 2009, s93). Vidare används en läroplansteoretisk ansats för att analysera resultaten (Ekberg, 2009, s66). Ekberg hävdar utifrån studien att kursplanen lägger betoning på hälsa, de funktionella aspekterna, friluftsliv och de estetiska formerna i ämnet (Ekberg, 2009, s210). Däremot menar Ekberg att det inom arenan för transformering, det vill

säga hur styrdokumentet bryts ned i undervisningen, finns en betoning på formaliserad och funktionell form i ämnet. Vidare betonas att eleverna skall känna rörelseglädje och få en positiv bild av rörelse. Den enda faktor som kan kopplas till förståelse är en ledarskapssituation som skall kunna konstrueras av eleverna. Studien visar att det centrala i undervisningen är starkt förknippat med föreningsidrott och funktionella aspekter. En slutsats i Ekbergs studie är att läroobjektet skiljer sig mellan formulering –och transformeringsarenan. Formuleringarenan införlivar förståelse för hälsa och livsstil. Men begreppslig utveckling och funktionella funktioner betonas också. Inom realiseringsarenan är det formaliserade idrotter som är dominerande i relation till läroobjekt men även utveckling av fysiska kvalitéer (Ekberg, 2009, 210ff).

Lärares arbete med styrdokument och bedömning har även undersökts av Lina Lindqvist och Petrus Älverdal i studien *Mellan skola och nationell elit- En kvalitativ studie om bedömning och betygsättning i specialidrott* (Lindqvist & Älverdal, 2013). Här lades fokus på specialidrotten på gymnasial nivå och hur lärare uppfattar styrdokumentet, hur betygsättningen sker samt vilka svårigheter som lärarna stöter på inom denna kontext (Lindqvist & Älverdal, 2013, s2). I studien användes läroplanteori, ramfaktorteori och ”five key strategies” som analysredskap (Lindqvist & Älverdal, 2013, s13). I studien framkommer det att lärare som undervisar i idrott på gymnasienivå anser att Gy11 medfört ett tolkningsutrymme som ses som positivt men även problematiskt. När lärare inte känner sig bekanta eller trygga med styrdokumentet uppstår en problematik med överföringen av det som står i läroplanen till undervisningen (Lindqvist & Älverdal, 2013, s26). Vidare framgår det att många av de lärare som involverades i studien endast tog upp mål och kunskapskrav i samband med utvecklingssamtal men att det även finns skolor där betyg och bedömning fortlöpande återkopplas i undervisningen (Lindqvist & Älverdal, 2013, s30). Studien visar också på att flera av lärarna upplever att en tydlig struktur lyser med sin frånvaro, även i kopplingen till kunskapskraven (Lindqvist & Älverdal, 2013, s2). Studien pekar även på att lärare som har svårt att använda läroplanen upplever att de kan göra vad de vill (Lindqvist & Älverdal, 2013, s36) och att lärare upplever läroplanen som svårtolkad vilket medför att likvärdigheten i bedömningen blir lidande (Lindqvist & Älverdal, 2013, s39). Utifrån detta kan det antas att lärare i sitt arbete med läroplanen inte visar på en konsensus när det kommer till tolkningen av betyg och bedömning och att tolkningsutrymmet är problematiskt.

Ur en internationell synvinkel belyser Matthew D. Curtner-Smith hur lärare implementerar läroplaner i artikeln *The More Things Change the More They Stay the Same: Factors Influencing Teachers Interpretations and Delivery of National Curriculum Physical Education* (Curtner-Smith, 2010). Studiens syfte var att beskriva lärares olika tolkningar av det nationella styrdokumentet för idrottsämnet (NCPE) och urskilja vilka faktorer som påverkade tolkningarna. I studien medverkade 23 lärare och de perspektiv som användes för att analysera materialet var yrkessocialiserings teori och teknologiska, ekologiska, och kulturella perspektiv på läroplansförändring (Curtner-Smith, 2010, s75). Resultatet visade att lärare tolkar läroplanen utifrån tre olika perspektiv. Det första var konservativt. Denna lärargrupp sysslade till största del med traditionella idrotter och hävdade att styrdokumentet hade liten inverkan på innehållet i deras undervisning och på eleverna. Majoriteten ansåg även att de redan innan NCPE infördes undervisade i många av de delar som styrdokumentet förespråkade. Några av lärarna ansåg därtill att delar av den nya läroplanen inte var fördelaktiga för deras elever lärande (Curtner-Smith, 2010, 82ff). Den andra gruppen tolkade styrdokumentet innovativt. Denna grupp visade att de undervisade utifrån ett brett spann av aktiviteter och att lärandet var i fokus. Denna syn dominerades av ett egalitarianskt, barncentrerat och progressivt synsätt (Curtner-Smith, 2010, s83). Den tredje gruppen var elektisk och var en blandning mellan den konservativa och den innovativa tolkningen (Curtner-Smith, 2010, s84). Vidare visade resultaten i studien vilka olika faktorer som påverkade lärares tolkningar av styrdokumentet. Dessa var Regeringens tolkningar av styrdokumentet, deras erfarenheter av arbetsgrupper inom ämnet, deras erfarenheter av sport och andra aktiviteter, kön, utbildning, andra lärare och situationsanpassade begränsningar (Curtner-Smith, 2010, s75). De sistnämnda begränsningarna kunde vara allt från brist på lokaler till för lite tid för att tolka styrdokumentet eller att lärarnas hade bristande kompetens (Curtner-Smith, 2010, s90ff). Denna studie indikerar att lärares arbete med att tolka läroplanen inte är enhetlig ur en internationell synvinkel.

Christopher Hickey och Jins Aijings artikel *'I think it's a good idea, I just don't know how to do it: The struggle for PE reform in China,'* kan även belysas utifrån en internationell synvinkel. Studien genomfördes 2007 för att urskilja lärares engagemang i relation till arbetet med den nya läroplanen PE&H i Kina. I studien intervjuades 18 lärare (Hickey & Jin, 2010, s20). Resultaten från studien presenterades efter de nyckelbarriärer som lärarna hade stött på i samband med implementeringen (Hickey & Aijing, 2010, s21ff). En av dessa barriärer var personliga faktorer. Lärarna som intervjuades uttryckte en frustration, utmattning och

maktlöshet i samband med implementeringen av läroplanen. Tiden de hade till sitt förfogande räckte i princip endast till att hålla verksamheten igång vilket medförde att de inte hade tid att arbeta med den nya läroplanen. Vidare uttryckte de brist på respekt då PE lärare i Kina hamnar långt ned i rankningen i relation till andra lärare på grund av ämnets karaktär. De ansåg sig därtill inte vara utbildade eller tränade för att möta den nya läroplanens krav (Hickey & Aijing, 2010, s22). Ett annat problem är strukturella och systematiska faktorer. Här nämns framför allt problemet med att PE inte prioriteras eftersom det inte har någon direkt betydelse för kvalifikation till högre studier. På grund av att studier anses vara vägen mot ett framgångsrikt liv i Kina medför det en problematik för ämnet. Lärarna uttrycker även att de är negativa till ”ett barn” fenomenet då det medför att barnen inte utvecklar sociala färdigheter och blir egocentriska. Detta beror på att deras föräldrar satsar allt de har på barnens utbildning. De anser även att de rent utbildningsmässigt är dåligt rustade för förändringarna i den nya läroplanen (Hickey & Aijing, 2010, s22f). Den sista barriären är kulturella faktorer. Lärare ansåg att de förändringar som skett kring värderingar i samhället medfört att elever är mycket svårare att hantera än de var förut. Vidare uttrycker lärarna en motvilja till att anpassa sig till dagens elever. Vidare har förändringarna som den nya läroplanen fört med sig medfört att den träning som lärarna fått i sin utbildning inte är tillräcklig för att möta dagens krav. Lärarnas kompetens och kunskap är inte tillräckligt uppdaterad för att möta kraven som samhället och den nya läroplanen ställer på dem (Hickey & Aijing, 2010, s23ff).

1.3.2 Brister och hinder för implementeringen av läroplanen

En kvalitetgranskning av ämnet idrott och hälsa som Skolinspektionen genomförde under 2012 pekar på att det existerar skilda uppfattningar om Lgr11. Rapporten *Idrott och hälsa i grundskolan- med lärandet i rörelse* (Skolinspektionen, 2012) syftade framför allt till att bidra till utveckling inom ämnet, belysa vad som bör förbättras men även lyfta fram framgångsfaktorer (Skolinspektionen, 2012, s5). I rapporten framkom det att ämnets innehåll i stor utsträckning styrs av elevernas förväntningar och att betoningen på rörelseaspekten inom undervisningen blivit så stor att det inte är möjligt för eleverna att uppnå alla mål (Skolinspektionen, 2012, s6). Rapporten visade även att på 18 av de 36 skolor som ingick i undersökning var betoningen inom ämnet inriktat mot prestation och tävling. Detta bidrog till att eleverna bedömdes vid specifika tillfällen och att bedömningen inte alltid kunde relateras till kursplanen. Kvalitéer som lyftes fram var exempelvis ”att vara ombytt” och att ”göra sitt bästa”. Dessa kriterier har ingen förankring i kursplanen vilket går ut över syftet med

undervisningen. Vidare framgår det i rapporten att detta medför att eleverna inte förstår vad de faktiskt skall kunna (Skolinspektionen, 2012, s13). Detta kan sättas i relation till ”MVG i idrott och hälsa- vad krävs då? Elevers syn på lärares bedömningspraktik” av Karin Redelius (Redelius, 2008). Denna studie visade på att faktorer som ledarskap, social kompetens, att vara positiv, god närvaro och att alltid göra sitt bästa var egenskaper som eleverna ansåg att lärarna i idrott och hälsa värdesatte (Redelius, 2008, s26). Tillsammans pekar både Skolinspektionens rapport och Redelius studie på att lärare i idrott hälsa har haft problem med implementeringen av läroplanen inom ämnet, både innan och efter det att Lgr11 infördes. Därtill visar detta att lärare när de arbetar med läroplanerna tolkar dem på olika sätt och definierar det centrala inom ämnet på olika sätt.

Under 2003 genomförde Skolverket en omfattande utvärdering av grundskolan där ämnet idrott och hälsa inkluderades (Skolverket, NU03, s70ff). I rapporten synliggjordes flera brister i ämnet i relation till styrdokumentet. I rapporten framkom det att ämnet för det mesta omfattar lekar eller bollaktiviteter i grupp och att reflektion och diskussion lyser med sin frånvaro. Dock framhäver styrdokumentet att diskussion, samtal och reflektion bör tillämpas. Vidare fastslår utvärderingen att ”görandet” och inte lärandet dominerar ämnet. En slutsats i utvärderingen är att alternativa sätt att se på fysisk aktivitet och kroppen inte framkommer (Skolverket, NU03, s83). Utöver detta visar utvärderingen att lärares betygsättning varierar i stor utsträckning och att många elever fick de högre betygen i ämnet utan att ha klarat av moment som exempelvis dans eller orientering. Därtill framkommer det att mätningar eller jämförelser av resultat ofta används som underlag för de högre betygen i ämnet (Skolverket, NU03, 84ff)

I artikeln ”*Implementing a Physical Education Curriculum: To Teachers Experiences*” har Jesscia L. Fraser-Thomas och Charlotte Beaudoin undersökt två lärares erfarenheter av att implementera styrdokument för idrottsämnet (Fraser-Thomas & Beaudoin,2002, s249). Syftet med studien var att förstå lärarnas arbete med kursplanen. För att kunna göra detta användes en begreppsapparat för att identifiera interaktiva faktorer som tog utgångspunkt i Brunelles modell för intervention där begreppen Pasage, program, sammanhang och kontext involverades (Fraser-Thomas & Beaudoin, 2002, s254). I relation till begreppet Pasage eller förbud visade studien att lärare var positivt inställda till den nya läroplanen för PE och att de ansåg att den var mer inkluderande än den tidigare läroplanen. I relation till begreppet sammanhang synliggjordes en oro hos lärarna. Denna oro kretsade kring lärarnas brist på

professionell utveckling och ekonomiska aspekter i relation till genomförandet av innehållet. Undersökningen visade att skolan som lärarna arbetade på ställs inför många utmaningar, som bristfällig utrustning, begränsad åtkomst till lokaler, stora klasser, hög arbetsbelastning och dålig konsultation i ämnet. Vidare synliggjorde begreppet program att lärare knappt uppfyller minimumkraven från den nya läroplanen på grund av ekonomi och brist på utrustning. Tidsaspekten var även ett problem i denna kontext (Fraser-Thomas & Beaudoin, 2002, s261). Process som analysbegrepp visade på att rektor och lärare utvecklade olika strategier för att genomförandet skulle bli mer lätthanterligt. De gav information kring läroplanen till elever och föräldrar, tog ut avgifter vid behov samt maximerade användningen av lokaler (Fraser-Thomas & Beaudoin, 2002, s261).

1.3.3 Lärares syn på läroplansreformer

I studien *Tystnad, samtycke eller protest? –en studie av reaktionerna på reformer av idrottämnet i grundskolan 1962-1994* belyser Björn Sandahl hur olika aktörer som är involverade i skolundervisningen reagerat i samband med införandet av nya läroplaner. De aktörer som beaktas är utbildningssäten, idrottslärarkåren och frivilliga idrottsföreningar. Sandahl hävdar att stora förändringar skett i skolämnet i och med införandet av läroplansreformer. Framför allt beskrivs tre förändringar under andra halvan av 1900-talet. En förändring är att idrott och idrottsgrenars betydelse stagnerat. Därtill har ambitionen att teoretisera ämnet tilltagit och formuleringarna i läroplanen har blivit allt mer otydliga (Sandahl, NR4-2004, s1).

Med införandet av Lgr62 uttryckte det svenska gymnastiklärarsällskapet och Gymnastik –och idrottshögskolan missnöje på flera punkter. Ämnets innehåll kritiserades mest, dock verkade dessa parter vara relativt nöjda med huvudmomenten och målsättningen.

Gymnastiklärarsällskapet och Gymnastik –och idrottshögskolan ansåg att skolämnet hade mer att erbjuda eleverna än vad som framkom i läroplanen. De ansåg att förslaget till den nya läroplanen medförde att idrottsämnet inte kunde förbereda eleverna för yrkeslivet och en meningsfull fritid. Kritiken bottnade även i att idrottsrörelsens betydelse minskade i Lgr62 och att undervisningens breddning medförde att alla moment i undervisningen inte skulle kunna hinnas med. De var även oroliga för att den traditionella friluftundervisningen inte skulle få den tid som behövdes. När Lgr 69 infördes möttes den inte av omfattande protester från gymnastiklärarsällskapet och Gymnastik –och idrottskolan. Gymnastiklärarsällskapet

ville dock att ämnet skulle få minst tre undervisningstimmar i veckan. Därtill uttrycktes synpunkter kring lärares arbetsvillkor. Att kritiken inte var lika omfattande kan enligt Sandahl bero på att förändringen var marginell mellan Lgr62 och 69 (Sandahl, NR4-2004, s2ff).

När Lgr80 blev aktuell uttryckte varken gymnastiklärarsällskapet eller Gymnastik –och idrottshögskolan några synpunkter (Sandahl, NR4-2004, s3). Dock möttes Lpo94 av en mängd kritik från dessa parter. Kritiken kretsade kring att ämnet tilldelades för lite tid i skolan. Enligt Sandahl så berodde missnöjet på att ämnet innehåll skulle breddas samtidigt som tiden ämnet hade till sin förfogan skulle minska (Sandahl, NR4-2004, s4).

Vilken syn lärare har på den rådande läroplanen urskiljs i studien *Mot mål eller i mål, det är frågan –en undersökning av det målrelaterade betygssystemets tillämpning i ämnet idrott och hälsa under Lpo94 och Lgr11*. Mats Bratteby undersökte lärare i ämnet idrott och hälsas tillämpning av det målrelaterade betygssystemet i grundskolan med fokus mot betyget godkänt. Syftet med studien var även att undersöka hur den nya läroplanen som infördes 2011 påverkat tillämpningen av det målrelaterade betygssystemet (Bratteby, 2012, s22). Som analysbegrepp använder Bratteby Bernsteins klassifikation och inramning samt Göran Lindes begrepp transformering i relation till läroplaner (Bratteby, 2012, s20). I studiens resultat framkommer bland annat hur lärare ser på förändringen kring betyg och undervisning i och med den nya läroplanen. De involverade lärarna i studien hävdade att den nya läroplanen inte kommer förändra deras undervisning i någon större utsträckning. Undervisningen kommer fortsätta att domineras av fysiska aktiviteter som exempelvis bollspel, friluftsliv och gymnastik. Lärarna anser dock att de kommer anpassa undervisningen så att de möter de nya kraven (Bratteby, 2012, s36). Brattebys studie visar också att de förändringar som lärarna upplevt i och med den nya läroplanen är att ämnet blivit mer teoretiskt. Dessutom har den tydligare specificeringen av vad ämnets innehåll medfört att tiden blir knapp för att involvera alla moment i undervisningen. Lärarna som intervjuades är överens om att en tänkbar lösning är större ämnesintegrering för att råda bot på tidsaspekten (Bratteby, 2012, s36ff).

1.4 Syfte

Denna studie ämnar undersöka vilka förutsättningar som lärare haft i sitt arbete med den nya kursplanen i Lgr11 för ämnet idrott och hälsa. Detta kommer sättas i relation till ett lärandeperspektiv. Vidare syftar även studien att undersöka lärares uppfattning av kursplanens inverkan på ämnets innehållsmässiga gränser och möjligheten att påverka dessa. För att kunna besvara studiens syfte har följande frågeställningar konstruerats;

- Vilka hinder och möjligheter har lärare i idrott och hälsa stött på i samband med implementeringen av Lgr11?
- Hur upplever lärare i idrott och hälsa ämnets struktur i och med implementeringen av Lgr11?

1.5 Teoretiska perspektiv

1.5.1 Ramfaktorteori

I denna studie kommer ramfaktorteori användas för att analysera resultatet av intervjuerna. Teorins ursprung beskrivs i Urban Dahllöfs studie *Skoldifferentiering och undervisningsförlopp* (Dahllöf, 1967). Undersökningen baserades på data som ursprungligen användes till en kursplaneundersökning 1951 till 1961 (Dahllöf, 1967, s13). Dahllöfs studie behandlade undervisningsprocessen i relation till skoldifferentieringen. Syftet med studien var att urskilja om det uppstod några skillnader i tolkningen av tidigare genomförda undersökningar kring förhållandet mellan organisatoriska ramar för själva undervisningen och resultatet av den, när nya faktorer involverades. Studien ämnade ge förståelse för villkor inom undervisningsprocessen och hur upplägget varierade i relation till faktorer som läroböcker eller lärares egenskaper (Dahllöf, 1967, s15).

Genom att jämföra utfallet för nivåresultat och undervisningstid inom skolformer med olika elevsektioner i ämnet matematik, konstruerades en förklaringsmodell utifrån studiens resultat. I denna modell blev det tydligt att processvariablerna, ramarna, spelade en viktig roll för undervisningens resultat (Dahllöf, 1967, s.276). Intresset för olika ramfaktorers påverkan på undervisningsprocessen hade i detta skeende inte utvecklats till ramfaktorteori. Här nedan skall jag gå in på mer moderna tolkningar av ramfaktorteori.

Enligt Ulf Lundgren är det svårt att sammanfatta teorin. Teorin inbegriper en rad olika forskningsansatser kring hur pedagogiska organisationer möjliggör eller begränsar pedagogiska processer. Centralt är inte att förstå pedagogiska processer utifrån orsak och verkan, utan istället utifrån vilka villkor som är gällande (Lundgren, 1994, s5). Inom teorin är *ramar*, *process* och *resultat* det primära. *Resultatet* av utbildning kan enligt denna ansats inte förstås om inte *processens* utformning analyseras. *Ramarna* är de begränsningar som *processen* rör sig inom och detta måste synliggöras innan *resultatet* (Lundgren, 1994, s9).

Ramfaktorteorin ämnar med andra ord undersöka relationen mellan yttre begränsande faktorer, själva undervisningsförloppet och resultatet. Ramfaktorteorin kan ses som en gren inom läroplansforskning (Linde, 2006, s15). Den tidiga ramfaktorteorin kan i sin enklaste form illustreras på följande sätt (Gustafsson, 1994, s14);

Figur 1. Illustrering av ramfaktorteoretiskt tänkande.

Källa: (Gustafsson, 1994, s14)

Modellen visar att administrativa och politiska beslut så som tidsplan, gruppstorlek, läroplanen etcetera inverkar på vad som kan genomföras i undervisningen vilket synliggör vilka resultat som undervisningen kan få (Lindblad, Linde & Naeslund, 1999, s98).

Ramfaktorteorin kan ses som en modell för att undersöka hur utbildning och undervisning påverkats av politiska beslut (Lindblad, Linde & Naeslund, 1999, s98). I min studie kommer jag att tillämpa denna modell som analysverktyg för att kunna förstå mina resultat. Syftet med studien är att urskilja vilka möjligheter eller begränsningar som lärare har stött på i samband med implementeringen av Lgr11. Därtill att undersöka hur lärare upplever ämnets struktur i relation till den nya läroplanen. Utifrån undersökningen kommer de centrala begreppen *fysiska* och *reglerande ramar* användas för att urskiljas begränsningar och möjligheter som lärare ställts inför i och med den nya kursplanen. Därtill hur dessa påverkar undervisningsprocessen och inläringen samt resultatet av den. *Fysiska ramar* är faktorer som står utanför lärares kontroll som lokaler, tid, elevgrupper etcetera. *Reglerande ramar* är styrdokumentens utformning och innehåll som lärare måste förhålla sig till, exempelvis kursplanen. Med hjälp av teorin och begreppen kan detta säga något om ämnets struktur, om innehållet blivit tydligare, om lärare har lättare att begripa innehållet och om de upplever att

Lgr11 förändrat villkoren för ämnet. Detta kan då knytas till modell som presenterats ovan för att synliggöra lärarnas syn på begränsningar och möjligheter och hur de påverkar undervisningsprocessen och resultatet av den.

1.5.2 Klassifikation och inramning

Här nedan kommer jag att förklara två centrala begrepp som kommer att användas för att analysera resultatet och ge svar på forskningsfrågorna. Begreppens innebörd kommer presenteras och hur de kommer att tillämpas i denna studie. Basil Bernsteins som tog fram dessa begrepp benämnder dem som *Classification* och *Framning*. Dock kommer dessa begrepp här att benämnas som *klassifikation* och *inramning* i denna studie.

I antologin *Knowledge and Control. New Directions for the sociology of education* presenterar Basil Bernstein begreppen *klassifikation* och *inramning*. Här används begreppen för att urskilja pedagogiska kunskapskoder vilka är de underliggande principerna som formar läroplaner, pedagogik och utvärdering. Mer specificerat används begreppen för att utröna den basala strukturen inom tre ”meddelandesystem” som Bernstein definierar som läroplan, pedagogik och utvärdering. Dessa system är enligt Bernstein realiseringar av pedagogisk kunskap (Bernstein, 1971, s49ff). *Klassifikation* som begrepp relateras här till relationen mellan olika innehåll. Innehåll i detta sammanhang kan exempelvis vara kurser eller ämnen. Begreppet urskiljer hur olika innehåll är separerade från varandra. Om *klassifikationen* är svag är gränserna mellan olika innehåll svagt definierade, men om *klassifikationen* är stark finns det tydliga gränser mellan olika innehåll (Bernstein, 1971, s49ff).

Begreppet *inramning* urskiljer i vilket sammanhang kunskap förmedlas och mottas. *Inramning* behandlar den pedagogiska relationen mellan lärare och elev. *Inramning* kan relateras till hur starka skiljelinjerna är mellan vad som kan förmedlas som kunskap och vad som inte kan förmedlas som kunskap i en pedagogisk relation. *Inramning* används här för att analysera meddelande systemet i pedagogik. Där *inramningen* är stark finns det tydliga gränser kring vad som får förmedlas men om *inramningen* är svag är gränserna mindre tydliga (Bernstein, 1971, s50). Om *inramningen* är svag har lärare och elever fler möjligheter att påverka vad som förmedlas i det pedagogiska förhållandet. En stark *inramning* begränsar dessa möjligheter (Bernstein, 1971, s50). En stark *inramning* medför att elevens möjligheter till att påverka vad, när och hur denne erhåller kunskap blir svagare, medan lärares ställning i den pedagogiska relationen blir starkare. Däremot medför stark *klassifikation* att lärarens

påverkan över vad som skall förmedlas minskar då denne mer styrs av de reglerande ramarna (Bernstein, 1971, s50ff).

Göran Linde (2006) nämner även dessa begrepp och har i beskrivningarna av dem utgått från Basil Bernstein (Linde, 2006, s12). Linde använder avgränsning som benämning på klassificering. Linde sätter begreppen i relation till olika ämnen i skolan. Desto starkare *avgränsning* ett ämne har desto tydligare blir det vad som skall involveras inom ämnet och vilket innehåll som hamnar innanför och utanför ramarna. Om *avgränsningen* är stark blir även möjligheten att kontrollera ämnet större. Hur pass kontrollerat ett ämne är relateras till begreppet *inramning* utifrån Lindes tolkning. Linde exemplifierar med ämnena samhällskunskap och matematik. I samhällskunskap kan lösa diskussioner med många sidospår accepteras som kunskapsförmedling. I matematik är det tydligare kontrollerat och det blir tydligare när kunskapsförmedlingen hamnar utanför ämnets ramar (Linde, 2006, s13).

I denna studie kommer begreppen *klassifikation* och *inramning* definieras utifrån Bernstein (1971). Dock kommer begreppen att användas i den kontext som Linde (2006) belyser. *Klassifikation* som begrepp beskriver hur pass avgränsade olika ting är från varandra (Bernstein, 1971, s49ff). *Klassifikation* som analysverktyg kommer i denna studie användas för att utifrån lärares utsagor avgöra om ämnet i och med den rådande kursplanen har ett starkt eller svagt definierat innehåll. Vilket vidare kan säga något om ämnets struktur och om det är tydligt för lärare i idrott och hälsa vad som skall integreras i ämnet och vad som inte bör integreras. *Inramning* som analysverktyg kommer även tillämpas för att urskilja ämnets struktur i relation till kursplanen. I hur stor utsträckning lärare och elever kan påverka kunskapsförmedlingen inom ämnet kan relateras till hur pass kontrollerat ämnet är. Vidare kan detta analysverktyg även visa om ämnet idrott och hälsa i kursplanen har en svag eller stark struktur. Ämnets struktur kan även härledas till hinder och möjligheter i ämnet. Ett ämne som inte har ett klart definierat innehåll erbjuder fler möjligheter för läraren att påverka undervisningen. Om förhållandet dock är det motsatta kan det medföra reglerande hinder för undervisningen.

1.6 Metod

1.6.1 Val av metod

Denna studie kommer att genomföras utifrån en kvalitativ ansats då syftet är att mer djupgående undersöka lärares arbete med Lgr11:s kursplan. Detta har åstadkommit med hjälp av intervjuer av lärare som undervisar i ämnet idrott och hälsa. Valet av metod grundar sig på att studien syftar till att förstå ett fenomen och att tydliggöra eventuella mönster. Detta är något som Jan Trost anser hänga samman med kvalitativa undersökningar (Trost, 2005, s14). Enligt Runa Patel och Bo Davidsson är syftet med kvalitativa intervjuer att finna och urskilja beskaffenheter och egenskaper hos någon (Patel & Davidsson, 2011, s82). Patel och Davidsson hävdar att kvalitativa intervjuer i princip aldrig har en hög grad av struktureringar (Patel & Davidsson, 2011, s81). Begreppet strukturering har att göra med hur pass öppna frågorna i en intervju är och desto mer öppna frågorna är desto lägre grad av strukturering och vice versa (Patel & Davidsson, 2011, s75). I denna undersökning är intervjufrågorna öppna på grund av att studien ämnar synliggöra lärares personliga upplevelser och åsikter kring kursplanen. Frågorna som användes i intervjun är standardiserade. Enligt Patel och Davidsson handlar standardisering om hur mycket intervjuaren tar för frågorna och dess ordning samt utformning (Patel & Davidsson, 2011, s75). Intervjufrågorna konstruerades i förväg och organiserades i en specifik ordning för att säkerställa att svaren inte gled utanför frågeställningarna. Patel och Davidsson anser därtill att intervjuaren bör urskilja en lämplig sekvens utifrån problemområdets olika delmoment (Patel & Davidsson, 2011, a78). Vilket då beaktats i och med att frågorna ställts utifrån de problemformuleringar som denna uppsats ämnar svara på.

1.6.2 Urval och avgränsning

Inom denna studie kommer utsagor från fyra lärare i idrott och hälsa utgöra grunden för resultaten. Valet av uppgiftslämnare grundar sig på att de representerar den grupp av lärare som är relevant för studien. Lärarna undervisar alla i samma skola vilket möjligen medfört att de diskuterat kursplanen tillsammans. Dock syftar denna studie att synliggöra lärarnas personliga åsikter om kursplanen och lärarna intervjuades enskilt. Med mera tid till förfogande skulle dock flera lärare från andra skolor kunnat involveras i studien.

Urvalets antal grundar sig på att jag ämnar genomföra enskilda och djupgående intervjuer. Med gruppintervjuer skulle studien kunnat involvera fler lärare, dock har detta alternativ valts bort eftersom intervjuerna då kan antas bli av en mer ytlig karaktär. Att involvera fler lärare skulle även kunna medföra att studien skulle kunna bidra med mer giltiga generaliseringar av resultatet. Dock är denna studies syfte inte att göra några generaliseringar utan att undersöka lärares syn på och arbete med kursplanen.

Antalet uppgiftslämnare motiveras även utifrån tidsaspekten, då arbetet skall vara färdigt inom tio veckor. De lärare som involveras i studien är av olika kön och ålder. De har olika lång erfarenhet av yrket och är alla behöriga att undervisa i ämnet. Här nedan presenteras deras ålder och erfarenhet i yrket;

L1: 57 år, och har arbetat som lärare i 36år.

L2: 47 år och har arbetat som lärare i 17år.

L3: 55 år och har arbetat som lärare i 24år.

L4: 28 år och har arbetat som lärare i 4år.

1.6.3 Genomförande

I samband med denna studie kontaktades fyra lärare i idrott och hälsa. De fyra lärarna undervisar i en grundskola som är belägen i en Stockholmsförort. Intervjuerna genomfördes i lärarnas arbetsrum då det dels var en praktisk plats att genomföra dem på samt att det var en relativt avskild plats utan störande moment. Varje intervju varade en timme. De intervjufrågor som användes konstruerades utifrån syfte, frågeställningar och teoretiska perspektiv (Se Bilaga 2). Innan undersökning genomfördes en intervju på en lärare som inte involverades i studien. Detta gjordes för att kvalitetssäkra frågorna.

1.6.4 Databearbetning och analysmetod

Varje genomförd intervju transkriberades omgående eftersom bandspelare inte användes. Materialet från varje intervjufråga sorterades under de två forskningsfrågorna som övergripande teman med hjälp av intervjumallen (Se bilaga 2). Därefter involverades analysverktygen *fysiska och reglerande ramar* och *klassifikation* och *inramning*. I arbetet med materialet användes respektive analysverktyg var för sig för att analysera och urskilja mönster

och mångtydighet i materialet. Från varje intervju lyftes citat ut och analyserades med hjälp av begreppen. Sedan gjordes en ytterligare genomgång av materialet för att urskilja övergripande mönster och mångtydigheter. I slutet av varje tema konstruerades en sammanfattning som hörde till varje frågeställning. De val som ovan presenterats har gjorts då detta medförde en tydlighet mellan materialet, analysbegreppen och återkopplingen till frågeställningarna.

1.6.5 Tillförlitlighetsfrågor

Enligt Patel och Davidsson kan tillförlitligheten relateras till i vilken utsträckning som instrumenten som används i en forskarprocess avvärjer slumpinflytandet i undersökningar (Patel & Davidsson, 2011, s103). Denna studie har en kvalitativ ansats och strukturerade intervjuer används som metod. Detta medför att det inte går att finna något giltigt mått på tillförlitligheten, det går dock att försäkra sig om att studien är tillförlitlig på andra sätt (Patel & Davidsson, 2011, s104). Patel och Davidsson nämner några strategier för att öka tillförlitligheten i kvalitativa studier. Här belyses att det är viktigt att intervjuaren är ”tränad” för att genomföra intervjun (Patel & Davidsson, 2011, s104). Enligt Patel och Davidsson kan tillförlitligheten även stärkas om en observatör är närvarande under intervjuerna och hjälper till med att tolka materialet, eller att bandspelare använts (Patel & Davidsson, 2011, s104). För att säkerställa att intervjufrågorna gav svar på de frågor som denna studie ämnar besvara genomfördes en testintervju på en utomstående lärare. Detta genomfördes även för att ”vässa” frågorna. Valet att konstruera frågorna så att de fick en standardiserad karaktär kan även ha påverkat tillförlitligheten. Då frågorna var tydliga och att det inte fanns något utrymme för tolkning av deras innebörd medförde detta att intervjuade höll sig till frågorna och ej förde in utsagor som hamnade utanför ramarna. Därtill användes inte bandspelare vid intervjutillfällena. Detta kan antas påverka noggrannheten och samvetsgrannheten. De strategier som vidtagits för att motverka var dels att transkribera materialet direkt efter intervjuerna och dels att skicka det transkriberade materialet till uppgiftslämnarna. Att källorna verifierade att tolkningarna av deras utsagor var korrekta medför att datan som inkluderats i denna uppsats har hög trovärdighet.

Inom vetenskapliga studier bör även begreppet giltighet beaktas. Giltighet handlar inte bara om att mäta noggrant utan även informationen som framkommer är lämplig i relation till vilka frågor som skall besvaras. Patel och Davidsson menar att god giltighet i kvalitativa studier berör hela forskningsprocessen och inte endast undersökningen. Patel och Davidsson menar

även att giltighet i relation till insamlingen av data synliggörs ifall forskaren lyckats införskaffa underlag för att göra trovärdiga tolkningar av de studerades livsvärld. Därtill om det motsägelsefulla och mångtydiga fångas upp i relation till det speciella, typiska eller normala. Vidare påverkas giltigheten av forskarens förmåga att kunna lyfta fram det som källorna uppger vilket ställer krav på transkriberingen (Patel & Davidsson, 2011, s106). Patel och Davidsson hävdar att problem med giltigheten i kvalitativa forskningsprocesser kan uppstå i samband med redovisningen av resultatet, analysen och i samband med insamlingen av materialet (Patel & Davidsson, 2011, s107). En aspekt för att öka giltigheten är att använda flera uppgiftslämnare som Patel och Davidsson anser vara en del av triangulering. Vilket beaktats i denna studie då flera lärare intervjuades. Forskaren kan då tolka informationen i olika sammanhang vilket kan medföra variationer (Patel & Davidsson, 2011, s107). I relation till de aspekter som ovan berörts var intervjufrågorna inte strukturerade. Detta medförde att undersökningen införskaffade mycket data för att göra trovärdiga tolkningar och möjliggjorde att motsägelsefulla eller normala mönster kunde urskiljas. Att intervjuerna är konstruerade utifrån forskningsfrågorna, tidigare forskning och teoretiskt perspektiv har medfört att de ger svar på de frågor som denna studie ställer. Utifrån det som ovan nämnts och de strategier som beaktats har metodens relevans och användbarhet säkerställts.

1.6.6 Etiska aspekter

Enligt Vetenskapsrådet bör fyra forskningsetiska principer beaktas för att skydda individer som involveras i forskningsstudier (Vetenskapsrådet, s6). Den första principen är informationskravet som fastslår att de som deltar måste informeras kring deras roll i studien, att deltagande är frivilligt och att de har rätt att avbryta när de vill. Vidare skall de även informeras om villkoren kring deltagandet. All information som på ett eller annat sätt kan påverka deltagarnas fortsatta vilja att delta i studien skall förmedlas (Vetenskapsrådet, s7). Denna princip har beaktats inom denna studie då uppgiftslämnarna i god tid innan blivit informerade muntligt kring studiens syfte är och den roll som de har. Informationen har presenterats för var och en av deltagarna samt att det är frivilligt att delta i studien.

Den andra principen som bör beaktas inom vetenskapliga studier är samtyckeskravet och det faktum att deltagarna skall ge sitt godkännande att deras utsagor får involveras i studien (Vetenskapsrådet, s9). I samband med att deltagarna informerades om sin roll i denna studie, informerades de även om samtyckeskravet. Det tydliggjordes för deltagarna att de deltar på sina egna villkor, att de har rätt att avbryta intervjuerna och får själva bestämma hur länge de

vill bli intervjuade. Vidare kan det inom denna kontext förtydligas att det inte finns några beroendekrav mellan uppgiftslämnarna och forskaren.

Den tredje principen är konfidentialitetskravet vilket innebär att ingen av uppgiftslämnarna skall kunna identifieras (Vetenskapsrådet, s12). Detta har genomförts genom att uppgiftslämnarna har fått alias i presentationen som benämns som L1, L2,L3,L4. Inga namn på platser eller personer används i presentationen av studien vilket medför att det för utomstående är omöjligt att identifiera personerna. Den sista principen är nyttjandekravet som konstaterar att informationen endast får användas för forskningsändamål (Vetenskapsrådet, s14). Ett krav som beaktas i och med att informationen från deltagarna endast kommer att användas i denna studie.

2 Analys av resultat

Inom detta kapitel kommer resultaten från studien att presenteras med utgångspunkt i studiens forskningsfrågor. Forskningsfrågorna kommer att utgöra teman och resultaten kommer att presenteras löpande inom varje tema. Denna del är uppbyggd utifrån de intervjuades utsagor vilka presenteras som citat. Resultaten kommer löpande att integreras med studiens teoretiska ramverk och begrepp. De lärare som involverats i studien kommer att benämnas L1, L2, L3 och L4.

2.1 Vilka hinder och möjligheter har lärare i idrott och hälsa stött på i samband med implementeringen av Lgr11 ur ett lärandeperspektiv?

I samband med intervjuerna belyste lärarna flera olika begränsningar som de stött på i undervisningen kopplat till den nya kursplanen. Både L1 och L2 ansåg att det på deras arbetsplats saknades material vilket begränsade möjligheterna att uppfylla kursplanens mål på bästa sätt i undervisningen. L1 menade att de skulle behöva mer mediala hjälpmedel för att visa och hjälpa elever att nå allsidiga och komplexa rörelser. Att filma är enligt L1 ett viktigt pedagogiskt verktyg som även skulle underlätta teoriundervisningen.

Hinder är exempelvis, it medier, för att filma visa rörelse och bedriva teoriundervisning. Brist på multimedia och lokaler försvårar teoriundervisningen. (L1)

Material till undervisningen har blivit sämre, kommunen ger inte tillräckligt med pengar.

Exempelvis skulle mer mattor och redskap för att träna motorik behövas. (L2)

Materielbristen medför att de pedagogiska förutsättningarna blir sämre, svårt att realisera allt det som man vill utifrån kursplanen. Tidsbristen medför därtill att man inte hinner fördjupa sig i de olika områdena som kursplanen framhäver, vi hinner med allt det som står, men det är mer bredd än djup. (L2)

Utifrån ett ramfaktorteoretiskt perspektiv blir det här tydligt att lärarnas utsagor kan ses som *fysiska ramar*. Eftersom dessa begränsar undervisningen visar det att material till undervisningen kan ses som en av ramarna vilket påverkar undervisningsprocessens möjligheter. Detta resulterar sedan i att elevernas möjligheter att lära sig begränsas. Vidare belyser alla lärare att lokaler på något sätt kan hindra implementeringsarbetet av Lgr11:s kursplan. Dock betonas även att det på skolan generellt har bra tillgång till lokaler. En faktor som dock återkommer är att brist på lokal för att bedriva simundervisning varit ett problem.

Simningen är svår att få till, för få sim tider och att lokalen ligger en bit bort. Svårt att få tag i lokaler för att bedriva teoriundervisning, idrottsalen är inte optimal för denna typ av undervisning. (L1)

Att simhallen ligger en bit bort är ett hinder. Om vi inte hade de förutsättningar vi har när det gäller geografisk placering, bra lokal och att vi är flera lärare med olika kompetenser skulle det vara svårare att implementera alla moment.(L3)

Om lokalerna är upptagna på grund av annan aktivitet blir det stressigt. (L4)

Detta visar återigen på hinder som kan tolkas som *fysiska ramar*. Den fysiska tillgången till lokaler för att bedriva undervisning dikterar villkoren för lärarnas arbete och undervisningen. Dock är det inte bara lokalerna som kan härledas till *fysiska ramar*. Det framgår i lärarnas utsagor att det geografiska läget även påverkar och är en av ramarna för undervisningen. Dessa yttre begränsningar påverkar implementeringen av kursplanen i relation till undervisningsprocessen och resultatet negativt. Denna problematik synliggörs även i exempelvis L1:s utsagor.

Eleverna har fått för lite tid i exempelvis simning. Det är också svårt att fånga upp elever i lärandesituationen och ge konstruktiv kritik. Som lärare blir det problematiskt i och med tidsbristen inom simning då det blir svårt att garantera att eleverna uppnår kravet. (L1)

Här ovan berörs även tidsaspekten som *fysisk ram*. Detta var något som majoriteten av lärare ansåg vara ett hinder för att implementera kursplanen. De uttryckte sig bland annat på följande sätt;

Man blir stressad som lärare av tidsbristen, man hinner inte se alla elever. Det är därtill brist på tid för planering, speciellt inom uppläget av orientering. (L4)

Det kräver mer planering och vi hinner inte samlas och prata lärarna emellan. Det blir svårt att hinna med och räkna till som lärare. Att hela tiden springa runt och vara stressad påverkar både mig själv och undervisningen. (L4)

Tänk om jag fått mer tid med eleverna varje vecka, detta skulle möjliggjort en mer djupgående undervisning, än att bara genomföra de olika delarna. (L2)

Tidsbristen medför därtill att man inte hinner fördjupa sig i de olika områdena som kursplanen framhäver, vi hinner med allt det som står, men det är mer bredd än djup. (L2)

Tiden är en ständig faktor som man måste förhålla sig till. (L3)

Utifrån ramfaktorteorin är det tydligt att tiden som *fysisk ram* påverkar villkoren för ämnet. Detta synliggörs även då tiden visar sig påverka undervisningsprocessen och lärarnas arbete. Lärarna uttrycker att det är svårt att hinna se alla elever och att få ett djup i undervisningen på grund av tidsbristen. Att kursplanen kräver mer planering medför även att lärarna inte har tid att kommunicera med varandra. Utifrån lärarnas utsagor blir det tydligt att tiden begränsar elevers möjlighet att lära sig och begränsar även möjligheterna för implementeringen av kursplanen. Detta kan påverka elevers lärande negativt.

Vidare uppkom *fysiska ramar* av en annan karaktär. Två av lärarna ansåg att elevgruppernas storlek varit ett hinder i samband med att implementera kursplanen. Lärarna ansåg att det är svårt att hinna gå igenom momenten i undervisningen och att hinna se alla elever.

För stora grupper av elever påverkar den pedagogiska verksamheten, så att lärarna har fått dela upp sig. (L2)

På grund av de stora elevgrupperna har vi varit tvungna att dela upp dem, men det är svårt att se alla elever och vad de presterar. De stora grupperna medför att det lätt kan spåra ur, om en elev börjar blir det svårt att få ordning, för att bedriva undervisning. (L2)

Elevgrupperna är stora, önskar att de vore färre i varje klass, smärtgränsen går när de är fler än 25. (L4)

Elever kan bli stressade av de stora grupperna, speciellt de som redan har svårigheter av olika slag sen innan. (L4)

Detta visar även att den *fysiska ramen*, elevgrupper, har inverkan på undervisningen. Elevgruppens storlek fungerar som en ram vilken påverkar undervisningsprocessen så att resultatet för eleverna och lärarna blir negativt. Det kan antas vara destruktivt för lärandet att eleverna blir stressade av för stora grupper och lärarna har svårare att kontrollera grupperna. Även lärarnas förmåga att lära ut påverkas här.

I intervjuerna framgick det även att två av lärarna efterlyste att deras kunskaper skulle kunna uppdateras och att fortutbildning skulle behövas i relation till arbetet med kursplanen.

Ämnesfortbildning behövdes i samband med implementeringen av den nya kursplanen, annars blir det lätt att man lutar sig tillbaka på hur man arbetade med den gamla läroplanen, vilket man är trygg med. (L1)

Det borde vara mer fortutbildning kring bedömning i relation till den nya kursplanen. (L2)

Tar tid att anpassa sig till den nya kursplanen och om ”anpassningen” inte sker är det lätt att göra som man alltid gjort. (L2)

Detta kan ses utifrån *reglerande* och *fysiska ramar*. Lärarna uttrycker här en osäkerhet kring hur de utifrån kursplanen som *reglerande ram* skall sätta betyg kring det centrala innehållet. Utifrån lärarnas utsagor kan en osäkerhet vid bedömningen medföra att läraren inte anpassar sin undervisning efter den nya kursplanen. Osäkerheten kring betygen blir även en ram som kan påverka resultatet av undervisningsprocessen. Att lärarna inte haft tid eller fått hjälp av skolledningen genom fortbildning kan ses som en *fysisk ram* som har bidragit till svårigheter kring hur undervisningen skall bedömas.

Att L3 även uttrycker att eleverna möjligen inte är mogna eller mottagliga för att kunna ta till sig alla moment som kursplanen belyser kan även det ses som en fysisk begränsning som påverkar undervisningsprocessens förutsättningar.

Kursplanens alla delar är inte realistiska, i relation till hur verkligheten ser ut, lite för höga krav på barnen. (L3)

Ett hinder är möjligtvis att eleverna inte är mottagliga för alla krav. Mognad och utveckling ser olika ut. Barn idag kommer inte i kontakt med idrott i lika stor utsträckning, deras förmågor är därför sämre. (L3)

Under intervjuerna framgick det att kursplanen även möjliggjort positiva aspekter för undervisningsprocessen och elevers lärande. Majoriteten av lärarna ansåg att de nu kunde arbeta mer med syftet kring undervisningen. Det kunde lägga mer fokus på ”lärandet” i ämnet. De ansåg att den nya kursplanen medförde att ämnet mer tagit form som ett kunskapsämne. De ansåg vidare att kursplanen möjliggjorde att undervisningen kunde varieras mer och på detta sätt får eleverna fler möjligheter att komma i kontakt med kunskapskraven.

I och med kursplanen har alla elever fått en större möjligheter att prestera bra i undervisningen, man behöver inte vara en idrottsstjärna, det är kunskaperna om ämnet som är viktigt. Att ämnet både har fått en kognitiv prägel så väl som en fysisk är positivt för eleverna och undervisningsprocessen samt lärande. (L1)

Den nya läroplanen har medfört att man inte behöver protokollföra på samma sätt som tidigare, det är mindre ”mätning” av prestationer vilket är positivt. Det är positivt att det är kunskapen i fokus och inte mätningen. Nu tittar man exempelvis efter elevernas kunskaper kring hur de använder kroppen i olika rörelser. (L2)

Att kursplanen inte specifikt förmedlar hur vi skall genomföra undervisningen medför att vi kunnat variera undervisningen mycket. (L3)

Den nya kursplanen ger mer inflyttande till eleverna, det har blivit mer reflektion och resonemang kring var vi gör vilket är bra för elevernas utveckling. Kursplanen möjliggör mer varierad undervisning. Vi har fått mer möjligheter att lära eleverna mer om teori och hälsa. Man kan lägga fokus kring varför man gör något, det blir mer fokus kring lärandet och mer bredd i undervisningen. (L4)

Det som ovan synliggörs som möjligheter kan relateras till begreppen *inramning*. Utifrån lärarnas utsagor har elevernas inflyttande blivit större i och med den nya kursplanen. Vidare framkommer det att det inte är tydligt hur undervisningen skall förmedlas. Detta tyder på att *inramningen* i detta fall är svag, eftersom riktlinjer saknas kring hur den pedagogiska kommunikationen skall realiseras. Vilket då kan ge eleverna mer inflyttande kring hur de lär sig. Kursplanen som *reglerande ram* har därtill inte begränsat hur undervisningen skall realiseras, men har däremot varit begränsande kring ämnets syfte. Vilket enligt lärarnas utsagor då medfört att ämnet har tagit form som ett ”kunskapsämne”. Något som kan antas vara positivt då eleverna tillägnar sig kunskaper i ämnet och inte endast deltar i en mängd aktiviteter.

I relation till hur detta påverkat undervisningsprocessen och arbetet framkommer det att undervisningen blivit mer individanpassad. Eleverna har enligt lärarna även fått större möjligheter att införskaffa kunskaper i ämnet. Dock har den nya kursplanen även inneburit en tyngre arbetsbörda för en del av lärarna. Detta medför att kursplanen som ram möjliggör att undervisningen kan möta eleverna utifrån deras förutsättningar.

Gör det möjligt för alla elever oavsett fysiska förutsättningar. Undervisningen har blivit mer varierad och kräver mer planering. Att undervisningen blivit mer teoretisk medför att det tar mycket tid för lärarna. (L1)

Mer fokus kring syftet med det vi gör och varför vi gör det. Undervisningen har blivit mer individanpassad utifrån den egna progressionen. (L2)

Man kan lägga fokus kring varför man gör något, det blir mer fokus kring lärandet och mer bredd i undervisningen. Det kräver mer arbete och planering. Om vi inte hinner planera blir vi stressade. (L4)

Till skillnad från de övriga lärarna anser L3 att arbetsbördan inte har förändrats i någon större utsträckning. L3 känner inte att arbetsbördan är speciellt hög i och med arbetet med den nya kursplanen.

Man får planera lite mer ur praktiska synpunkter, kring organisation och struktur men annars är den ingen förändring. (L3)

Kring frågan om vad lärare ansåg skulle behållas och vad som skulle tas bort i kursplanen synliggjorde flera hinder och möjligheter som kan kopplas samman med *fysiska ramar* och *reglerande ramar*.

Många av delarna i kursplanen är otydligt formulerade, vilket borde tydliggöras för att minska utrymmet för fri tolkning. Exempelvis kan man fråga säg vad man menar med ändamålsenliga eller komplexa rörelser. Simningskraven borde skärpas. (L1)

För att bli mer på det klara med var elever skall lära sig borde motorikblocket bli mera tydligt. Allsidiga och komplexa rörelser, vad är det? (L2)

Kursplanen är möjligtvis för bredd och det skulle vara bra att krympa innehållet lite då tiden redan är knapp för att kunna gå djupare in i varje moment. Svårt att räkna till, är inte bra i alla moment. Formuleringarna i kursplanen är annars tydliga. (L2)

Kanske att jag hade ifrågasatt ordet hälsa, det är ett samhällsbegrepp som är mångtydigt. Alla tolkar begreppet hälsa på olika sätt. Hälsa borde förtydligas, sättas mer i kontext till ämnet och fysisk aktivitet. (L3)

Generellt är den bra. Det är inga delar som jag upplever som specifikt krångliga. Det är väldigt svårt att förstå kursplanens formuleringar för eleverna, man måste arbeta om den. (L4)

Detta kan analyseras utifrån kursplanen som *reglerande ram*. Det är här tydligt att kursplanens alla delar inte är tydligt formulerade. Därtill att den kan uppfattas som vidd och kanske borde vissa delar tas bort. Kursplanen som yttre betingelse medför en otydlighet kring undervisningsprocessen. Kursplanen som *reglerande ram* möjliggör tolkning och gör lärarna osäkra på vissa punkter, vad som bör inkluderas och exkludera i vissa moment. Att kursplanen uppfattas som för bred medför att undervisningsprocessen blir drabbad i och med att eleverna inte får möjlighet att fördjupa sina kunskaper vilket bör påverka resultatet av undervisningsprocessen. Utifrån begreppet *klassificering* kan kursplanens utformning antas bidra till en mindre stark *klassifikation* kopplat till exempelvis rörelse/motorik och hälsa. Detta medför att ämnets gränser inom rörelse -och motorikblocket kan antas vara vaga. Att kursplanen som reglerande ram möjliggör att ”lärandet” och syftet med undervisningen hamnar i fokus medför att ämnet mer tar form som ett kunskapsämne, vilket kan påverka undervisningsprocessen positivt. Detta är något som lärarna uttrycker i sina utsagor. Att kursplanen som yttre betingelse möjliggör variation i undervisningen kan även det ses som positivt ur ett lärandeperspektiv.

Mycket av innehållet var tidigare kopplat till idrott, nu är målen mer relaterade till kunskaper. Vilket är bra. Därtill är kursplanen tydligare med att elever måste behärska helheten, det räcker exempelvis inte att vara väldigt bra inom ett visst moment. (L1)

Generellt är innehållet bra för att stimulera elevernas lärande inom olika kunskapsfält. Om tiden inte var ett problem, skulle alla delar som finns i kursplanen kunna behållas. (L2)

Man borde betona den fysiska aspekten ännu mer i kursplanen, betona mångfalden av sätt som detta kan realiseras på. (L3)

Det står till största del tydligt vad vi skall göra. Detta har medfört att man inte behöver motivera varför man bedriver undervisning i alla moment. (L4)

Sammanfattning

Resultatet visar att flera *fysiska ramar* begränsar undervisningen. Den mest inflytelserika faktorn är tiden som lärarna har till sitt förfogande. Utöver detta påverkas undervisningen av tillgången till material, elevgrupper, lokaler, lärarnas kompetens och elevernas kognitiva utveckling. Dessa ramar har varit hinder för att implementera den nya kursplanen och påverkat undervisningsprocessen negativt. Dock har även flera möjligheter synliggjorts i samband med implementeringen av kursplanen. Kursplanen som *reglerande ram* har möjliggjort att undervisning blivit mer individanpassad, ämnet har kunnat ta form som ett kunskapsämne och undervisningen har fått en större variation. Då kursplanen som *reglerande ram* är otydlig på vissa punkter skapas en osäkerhet hos lärarna och detta kan få negativa konsekvenser för eleverna. Detta har framför allt kunnat härledas till den del av kursplanen som berör rörelse. Utifrån kursplanens otydlighet kan detta tolkas som att kursplanen har en mindre stark *klassificering* i relation till denna aspekt. Att eleverna kan vara med och påverka undervisningsprocessen kan också ses som en mindre stark *inramning*. Detta visar på att ämnets innehåll inte är tydlig på alla punkter vilket påverkar ämnets struktur.

2.2 Upplever lärare i idrott och hälsa att ämnets struktur förändrats i och med implementeringen av Lgr11?

Kring frågan om ämnets struktur i relation till kursplanen i Lgr11 anser de intervjuade att ämnet har blivit mer strukturerat och tydligare. De anser vidare att ämnet med den nya kursplanen blivit mer reglerat. De tre lärare som hade denna uppfattning uttryckte sig på följande sätt;

Ämnets centrala innehåll har blivit tydligare än tidigare. (L1)

Kursplanen för mig är glasklar. Formuleringarna har blivit mer specificerade över lag, kring vad innehållet skall vara. (L2)

Förut var det flum, nu är det mer tydliga ramar men man får sticka ut lite här och där. Det är en ganska fyrkantig kursplan, men det finns möjligheter att göra lite som man vill. (L4)

Dessa utsagor vittnar om en starkare *klassifikation*. Ämnets gränser har blivit skarpare i och med den nya kursplanen. Detta medför att ämnet står mer för sig själv i relation till andra ämnen. Dock ansåg en av lärarna att denna mer tydliga gränssättning inte ägt rum. Denne uttryckte sig på följande sätt;

Det finns visa ramar och riktlinjer till vad som skall involveras i undervisningen men i det stora hela är det fritt. Jag tycker inte att ämnet blivit mer fyrkantigt i och med den nya kursplanen. (L3)

Utifrån begreppet *klassifikation* kan detta tolkas som att ämnets gränser inte är helt glasklara. Ämnet har inte helt och hållet blivit avgränsat i frågan om innehåll och i relation till andra ämnen. Dock pekar majoriteten av lärarna på att klassifikationen blivit starkare i och med den nya kursplanen, vilket tyder på att ämnets struktur har förändrats. Att *klassifikationen* inom ämnet inte är av den starkaste karaktären kan härledas till rörelse/motorikblocket som tre av fyra lärare nämner. Rörelseblocket som är starkt kopplat till fysisk aktivitet är i kursplanen inte formulerat på ett tydligt sätt vilket medför att det kan vara svårt för lärarna att avgöra vad som skall involveras och vad som inte kan involveras. De uttrycker detta på följande sätt;

Att avgöra vad som kan involveras inom rörelseblocket är fortfarande mångtydligt. (L1)

Jag kan inte komma på någon del som inte passar in någonstans. Man kan tolka allsidiga rörelser på flera sätt. (L4)

Kursplanen begränsar ingenting inom fysiska aktiviteter i ämnet. (L3)

Den fjärde läraren uttrycker sig dock på ett sätt som vittnar om att ämnet fått en starkare *klassifikation*. Denna anser att ämnets innehåll är starkt reglerat och att distinktionen mellan vad som kan involveras och vad som inte kan det är tydlig. Detta tyder på att ämnets struktur har förändrats till det tydligare i och med kursplanen. Detta kan även ses utifrån kursplanen som *reglerande ram* och undervisningsprocessen. Lärarnas uppfattning visar att ämnet har blivit tydligare och mer strukturerat. Detta påverkar även undervisningsprocessen. Kursplanen begränsar lärarnas möjligheter att påverka. Detta kan antas medför att eleverna tilldelas ett likande innehåll och det blir tydligare för elever vad de faktiskt skall lära sig i ämnet. Detta kan tydligt exemplifieras utifrån ett citat från L2;

Eftersom ämnets innehåll är tydligt i kursplanen blir det även tydligt vad som kan involveras inom undervisningen och vad som hamnar utanför ämne. Det är i och med den nyaste kursplanen mycket tydligare var gränserna går kring innehållet. (L2)

I relation till lärarnas utsagor kring ämnet har det framkommit att ämnets struktur kan tolkas som tydlig och mindre tydlig utifrån begreppet *inramning*. Lärarna som involverades i intervjuerna ansåg att den pedagogiska förmedlingen var tydligt reglerad kring vad och när

elever skulle lära sig olika kunskaper. Det utrymme som lärarna hade att påverka innehållet var distinkt kopplat till realiseringsarenan utifrån lärarnas utsagor. Det är med andra ord framför allt hur eleverna skall lära sig de olika delarna som lärare kan påverka. Det är inom realiseringsarenan som utrymmet för fri tolkning av kursplanen är som starkast.

Lärare har stora möjligheter att påverka realiseringsarenan. (L1)

Lärare har framför allt möjlighet att påverka hur eleverna skall lära sig och när de skall lära sig något, i relation till planeringen. (L2)

Exempelvis skall eleverna få kunskaper kring olika rörelser, men hur undervisningen går till och vad man tittar efter är upp till läraren. (L3)

En aspekt som inte är tydlig är hur det skall realiseras. (L4)

Utifrån lärarnas utsagor går det att se att *inramningen* i ämnet är relativt stark. Lärare har inte samma möjligheter att påverka hur kunskap förmedlas i den pedagogiska dialogen kring vad och när eleverna skall lära sig de olika delarna. Detta tyder på att ämnets gränser blivit tydligare i och med den starkare *klassifikation*. Detta medför att lärarnas möjligheter att påverka innehållet begränsas i och med den nya kursplanen. Att realiseringen av kunskaperna går att tolka relativt fritt har att göra med att kursplanen utformning. Den är inte tillräckligt tydligt eller specifikt kring ”hur” de olika momenten skall komma till uttryck i undervisningen. Detta kan även ses utifrån kursplanen som *reglerande ram* kopplat till undervisningsprocessen. Att kursplanen inte specifikt reglerar hur ämnet skall realiseras kan vara positivt för undervisningsprocessen eftersom resultatet kan bli att undervisningen anpassas efter eleverna.

Lärarna som intervjuades uttryckte liknande åsikter i frågan om kursplanen medför att eleverna har möjlighet att påverka undervisningen. Här framkom det att elever inte har inflytande kring vad och när de skall lära sig olika moment vilket lärarna förklarar med att kursplanen är relativt specifik kring innehållet. Eftersom ämnets centrala innehåll är omfattande gör det även att eleverna inte kan påverka planeringen och när de skall lära sig olika moment.

Kursplanen är tydlig kring vad som skall inkluderas inom ämnet, vilket medför att de inte kan påverka planeringen som är utlagd efter den. (L1)

Eftersom innehållet är tydligt formulerat har eleverna inte möjlighet att förändra innehållet. De får dock vara kreativa kring hur innehållet kan realiseras. (L2)

Eftersom undervisningen följer en planering har eleverna ingen direkt påverkan kring när de skall lära sig de olika delarna. (L2)

När de skall lära sig något bestämmer planeringen som vi satt upp, utifrån kursplanen. (L3)

När elever skall lära sig och vad de skall lära sig är ganska styrda av kursplanen och lärares planering. (L4)

Dessa utsagor visar åter igen att *inramningen* är relativt stark. Detta innebär att eleverna inte kan påverka vad och när de lär sig och detta medför att ämnets struktur har stärkts i och med den nya kursplanens starkare *klassifikation*. Dock är inte inramningen tillräckligt stark för att den skall reglera alla bitar av den pedagogiska dialogen. Detta kan enligt lärarnas utsagor förklaras utifrån kursplanens formuleringar.

Dock har elever genom sina intressen en stor möjlighet inom den rådande kursplanen att påverka hur de lär sig. Eftersom metoden eller redskapen för hur många av momenten är lämnade till frittolkning medför det att eleverna får en större påverkan kring hur det centrala innehållet kan komma till uttryck inom de olika momenten. (L1)

Hur de skall tilldelas de olika momenten har de stor påverkan inom. Så länge de håller sig inom ramarna, så får de vara kreativ. Detta synsätt handlar mycket kring att individanpassa så att alla får möjlighet att visa vad de kan. (L2)

Eftersom det inte framkommer hur de skall lära sig medför det att kursplanen tillåter att elever kan påverka hur de skall lära sig olika mål. Dock har läraren veto. (L3)

Elever kan framför allt påverka inom aspekten "hur". De kan välja vilken av orienteringsbanorna de vill genomföra. Om de skall gå två och två. Vilken racketsport de vill syssla med. Elever kan planera hur de genomför aktiviteterna inom ramarna. (L4)

Två aspekter som även synliggörs i lärarnas utsagor som presenteras här ovan är att L3 anser att lärare har det sista ordet kring elevernas påverkan. Samt att L4 uttrycker att eleverna får vara kreativa så länge de håller sig inom ramarna. Detta kan delvis ses om en indikation på att *inramningen* är så pass stark att lärarna är de som har den största påverkan på den pedagogiska dialogen. *Klassifikationen* är dock relativt stark i ämnet då kursplanen påverkar hur realiseringen iscensätts utifrån ramarna. Detta kan även sättas i relation till ramar som påverkar undervisningsprocessen. Kursplanen som *reglerande ram* är inte specificerar hur undervisningen skall genomföras, vilket kan vara ett medvetet val för att möjliggöra olika tillvägagångssätt för lärarna att hjälpa eleverna att nå kunskapskraven på. Detta kan antas bidra till en allsidig kunskap i ämnet men även möjligheten att utgå utifrån elevernas behov och förutsättningar.

Sammanfattning

Kopplat till ämnets struktur kan det konstateras att ämnet fått tydliga gränser i och med den starkare *klassifikation* som den nya kursplanen har. Här finns undantag som exempelvis allsidiga rörelser, men majoriteten av lärarna anser att ämnets innehåll blivit tydligare. Detta medför att lärares möjligheter att påverka ämnets innehåll minskar. Vidare är ämnets struktur i relation till hur kunskap förmedlas relativt tydlig. *Inramningen* är stark förutom i avseendet kring ”hur” undervisningen skall realiseras. Det medför att lärare och elever har liten påverkan på utformningen av vad innehållet i ämnet skall bestå av. Därför går det att se att ämnets struktur i och med den rådande kursplanen är reglerad och mera styrd än tidigare. Att kursplanen som *reglerande ram* bidragit till tydlighet kan ha medfört att det blir lättare för både lärare och elever att förstå vad ”kunskaper” inom ämnet bör vara och att det finns möjlighet att uttrycka dem på många olika sätt. Detta kan medföra en tydligare men mer individanpassad undervisningsprocess vilket kan leda till positiva aspekter för elevers lärande.

3 Diskussion

Här nedan kommer inledningsvis de viktigaste resultaten att sammanfattas. Därefter kommer studiens resultat att sättas i relation till den tidigare forskningen och det teoretiska ramverket. Vidare kommer resultatdiskussionen avslutas med egna tankar om studiens resultat och en metodologisk diskussion om de val och övervägande som gjorts i studien.

3.1 Resultatdiskussion

Denna studie ämnar undersöka vilka förutsättningar som lärare haft i sitt arbete med den nya kursplanen i Lgr11 för ämnet idrott och hälsa. Detta kommer sättas i relation till ett lärandeperspektiv. Vidare syftar även studien att undersöka lärares uppfattning av kursplanens inverkan på ämnets innehållsmässiga gränser och möjligheten att påverka dessa.

Utifrån resultaten framkommer det att hinder som lärare stött på är brist på tid, resurser i form av material, utbildning, lokaler för vissa aktiviteter, elevgruppers storlek, elevers kognitiva mognad och kursplanens otydlighet inom moment förknippade med rörelseaspekten. Kring frågan om ämnets struktur har kursplanen som infördes i och med Lgr11 medfört att ämnet blivit tydligare till största del, samt att det nu är tydligare vad som skall involveras i ämnet och vad som hamnar utanför. Ämnet har därtill mer tagit formen som ett kunskapsämne än tidigare och lärarna arbetar mer med ”lärandet” inom ämnet. Den struktur som ämnet fått i och med kursplanen har även medfört att lärare och elever har stora möjligheter att påverka realiseringsarenan.

De resultat som studien har bidragit med visar både likheter och olikheter med tidigare forskning. Ekberg menade i sin studie att idrottsundervisningen är starkt förknippad med funktionella aspekter och idrott. Därtill belyste Ekberg att transformeringsarenan och realiseringsarenan dominerades av idrott som lärobjekt (Ekberg, 2009, 210ff). Denna studie visar dock att ämnets struktur i och med den nya kursplanen bidragit till att ämnet utvecklats till ett kunskapsämne där ”lärandet” fått allt större fokus inom undervisningen. Detta kan tyda på att ämnet förändrats i och den nya läroplanens införande. Ekbergs studie genomfördes när det gamla läroplanen var gällande. Detta kan härledas till att resultaten i denna studie visar på att ämnet fått en starkare klassifikation och inramning än tidigare. Detta blir även tydligt då

det i Brattebys studie framkom att lärare upplevde en tydligare specificering kring vad ämnets innehåll skall vara i och med att Lgr11 blev gällande i grundskolan.

Vidare hävdade Lindqvist och Älvedal att det blir problem med överföringen av läroplanen till undervisningen när lärare inte känner sig trygga och bekväma med den (Lindqvist och Älvedal, 2013, s26). Dessutom pekade deras studie på att om lärare har svårt att tolka Gy11 kan det leda till olikvärdig bedömning (Lindqvist och Älvedal, 2013, s39). Svårigheten att tolka styrdokumentet som Lindqvist och Älvedal beskriver återfinns inte i denna studie, då lärarna ansåg att kursplanen för idrott och hälsa generellt var tydlig och konkret. Möjligen är klassificeringen och inramningen starkare i grundskolans styrdokument än dess motsvarighet för gymnasieskolan. Dock skulle en jämförande studie behöva göras för att bekräfta detta.

I och med att kursplanen som ramfaktor inte begränsade hur rörelsebitarna inom ämnet skulle tolkas och realiseras, medförde detta en oro då lärarna kände sig osäkra kring vad komplexa eller allsidiga rörelser egentligen innebär. I studien visade sig detta vara ett problem som kan bidra till att lärare bedömer olika kring denna aspekt. Detta var dessutom den faktor som medförde att ämnets klassifikation blev något svagare än vad den skulle kunna varit. Även inramningen i detta fall blev inte lika stark då frågan hur elever skall lära sig fortfarande är odefinierat i kursplanen som helhet.

Resultatet av denna studie visade på fler hinder i implementeringen av kursplanen som kan relateras till resultat från internationella studier. Curtner-Smith synliggjorde i sin studie att hinder som påverkar lärarna är brist på tid att tolka styrdokumentet, lokalbrist och lärares kompetens (Curtner-Smith, 2010, s90ff). Dessa aspekter synliggjordes även i denna studie. Hickey och Aijing betonade tidsaspekten som reglerande faktor, men även att lärare inte hade tillräckligt med utbildning för att möta läroplanens krav (Hickey & Aijing, 2010, s20ff). Thomas och Beaudoin menar därtill att aspekter som lokaler, stora klasser, hög arbetsbelastning, dålig konsultation i ämnet och tillgång till utrustning begränsar lärares möjligheter tillsammans med tidsaspekten (Thomas & Beaudoin, 2002, s261). Utifrån den internationella forskningen står det klart att tiden är en återkommande faktor med stor inverkan på lärares arbete. Även lärares utbildning och kompetens framkommer som en gemensam nämnare tillsammans med brist på bra lokaler att bedriva undervisning. Dessa faktorer har även uppkommit i denna studies resultat tillsammans med de andra hinder som

beskrivits av den tidigare forskningen. Detta gör det tydligt att det inte endast är den svenska skolan som har problem med dessa aspekter. Likheterna blir ännu tydligare då Bratteby menar att tiden är knapp för att involvera alla moment i undervisningen (Bratteby, 2012, s36). Problematiken kring detta synliggörs även då lärarna som involverades i undersökningen ansåg att ämnets innehåll i kursplanen möjligen borde krympa. Att ämnets innehåll ses som för omfattande i relation till tidsaspekten är inget nytt enligt tidigare studier. Sandahl belyser att Lpo 94 möttes av mycket kritik då innehållet breddades och tiden blev knappare (Sandahl, 2004, s4). Något som verkar varit en återkommande kritik i och med Lgr11 och den nya kursplanen.

De möjligheter som kursplanen ger som reglerande ram pekar också på motsatta resultat i jämförelse med den tidigare forskningen. Skolverkets NU03 hävdade att ämnet är dominerades av ”görandet” och att reflektion samt diskussion inte inkluderas i ämnet (Skolverket, NU03, s83). Skolinspektionen 2012 konstaterade att ämnets innehåll styrdes av elevernas förväntningar och att betoningen på rörelseaspekten är så omfattande att elever har svårt att uppnå alla mål (Skolinspektionen, 2012, s6). Vidare menade Skolinspektionen att bedömningen som lärarna gjort inte alltid kunde relateras till kursplanen, att elever inte visste vad de faktiskt skulle kunna och att ämnet var inriktat på prestation och tävling (Skolinspektionen, 2012, s13). Utifrån denna studie där ämnets struktur, möjligheter och begränsningar har analyserats utifrån klassifikation, inramning, fysiska och reglerande ramar i relation till lärprocessen har andra resultat framkommit. Bland annat har ämnet blivit mer inriktat på själva ”lärandet”. Ämnets struktur har medfört en variation i undervisning och det har blivit mer teori och hälsa. Kursplanens starkare klassifikation har även medfört att ämnets innehåll blivit tydligare vilket medför att det är fler aspekter än rörelse som involveras. Att eleverna inte vet vad de skall kunna kan utifrån denna studies resultat bero på att de inte är mottagliga för de krav som den nya kursplanen fört med sig. Studien visar även att kursplanens struktur i relation till inramningen att eleverna inte kan styra vad innehållet skall vara. De kan dock vara med och påverka hur det skall realiseras, så länge det hamnar inom kursplanens ramar. Studien visar även möjligheter som den nya kursplanen fört med sig för att stärka elevers lärande. Vilket även kunnat realiseras då inramningen inte är helt vattentät då realiseringen fortfarande kan påverkas av lärare och elever vilket då medför en mer individanpassad undervisning.

De resultat som framkommit i studien har i relation till tidigare forskning givit en ny inblick i problemområdet. Att undersökningen visar att klassifikationen och inramning är stark om man bortser från rörelseblocket ger en ny bild av ämnets struktur. Det pekar på att kursplanen har förvandlat idrott och hälsa till ett mer avgränsat ämne. Detta kan enligt min mening ses som ett sätt för myndigheter att få ökad kontroll över vad som klassas som ”kunskaper” i ämnet i syfte att kvalitetssäkra undervisningen. Det kan även ses som sätt att göra ämnet lättare att ta till sig för elever, lärare och utomstående.

Det är här viktigt att poängtera att fortsättningen av denna diskussion inte kan generaliseras. Materialet är hämtat från en skola och kan därför inte säga något om utvecklingen på nationell nivå. Fler lärares utsagor skulle behövas. Det som kommer att diskuteras här nedan kan möjligen stimulera ett intresse för fler och vidare undersökningar i syfte att utveckla ämnet, men är i huvudsak egna tankar kring studiens resultat.

Att resultaten skiljer sig från den tidigare forskning kan enligt mig härledas till att det tar tid att anpassa sig till en ny läroplan och den kursplan som följer med den. Resultatet pekar på att problematiken som den tidigare forskningen tar upp kan vara på väg att lösas, utifrån den skola som involverats i denna studie. Att ämnets innehåll över lag blivit tydligare och att frågetecken kring vad elever skall lära sig luckras upp enligt de intervjuade lärarna tyder på steg i rätt riktning. En slutsats som kan dras från denna studie är den kritik kring luddighet och mångtydig som hängde över den gamla läroplanen medför en positiv utveckling. Detta visar att en förbättring skett och att ämnet möjligen gått från att präglas av ett ”görande” till att faktiskt formas som ett kunskapsämne. Att tydliga riktlinjer är något som både gör lärare säkrare i sin profession och verkar för att mål i ämnet uppfylls är något som talar för sig självt utifrån resultaten i denna studie. Detta påvisar enligt min mening hur viktigt det är att skolan och dess verksamhet konstant analyseras med kritiska ögon för att konstant förbättra verksamheten och dess riktlinjer. Inte bara för att säkerställa att eleverna får undervisning och möjlighet att uppnå alla mål som kursplanen förmedlar utan även för att ge stöd till lärarna i ämnet.

Studien har även visat att det finns komplikationer i ämnet och det fortfarande finns mark att vinna. Detta synliggörs tydligt i och med de hinder som uppdragats i samband med implementeringen av den nya kursplanen. Detta är något som ligger utanför lärarnas påverkan och lösningar ligger snarare i administrativa förändringar och kring ekonomiska faktorer. En faktor som verkligen sticker ut är tidsbristen vilket får konsekvenser för undervisningsprocessen och elevers lärande. Därför blir slutsatsen att ämnet idrott och hälsa antingen måste ägnas mer tid eller så kanske kursplanen måste bli mindre omfattande. De som förlorar på att det finns för lite tid är framför allt eleverna. Utifrån detta blir det tydligt att ambitionerna för ämnet på statlig nivå inte är realistisk i relation till hur verkligheten i skolorna ser ut. En tanke som går att fundera kring är hur lärarna beskrivit sin situation om de inte haft goda tillgångar och förutsättningar för att genomföra majoriteten av kursplanens innehåll. Detta medför att geografiska och ekonomiska aspekter kan påverka möjligheterna för varje enskild skola kring hur väl kursplanens mål kan realiseras. I inledningen till detta arbete beskrevs en bild av att den äldre kursplanen var alldeles för ”luddig” och att lärares bedömningar inte alltid kan relateras till läroplanen eller kursplanen. Utifrån resultaten kan detta möjligen även bero på lärares förutsättningar när det kommer till lokaler, tid, material eller möjligheter att diskutera kursplanen med kollegor. Detta visar på att ämnet idrott och hälsa behöver mer resurser om den skall uppnå sin fulla potential i relation till styrdokumentens intentioner. Vilket kan förhindra att elever endast har simundervisning två gånger om året eller att det inte finns vettiga lokaler för att föra diskussion kring hälsa och livstilar.

I studien har det även framkommit att kursplanen medför flera möjligheter för att stimulera elevers lärande. Att inramningen inte kontrollerar hur undervisningen skall realiseras och att kursplanen som reglerande ram inte begränsar detta, kan vara ett medvetet val för att kunna individanpassa, ta hänsyn till elevers behov och tillåta lärare och elever att vara kreativa. Att kursplanen inte exakt formulerat ”hur” elever skall lära sig kan enligt min mening på flera sätt ses som en positiv aspekt. En annan slutsats är att tydlighet i kursplanen är det som gör lärare mer säkra i sitt arbete och mer stödmaterial kan behövas. Ur ett lärandeperspektiv står det dock klart att kursplanen bidrar till möjligheter att stimulera lärandet. Med resultatet som stöd skulle jag vilja påstå att det är tydligt att lärare inte kan få nog av stöd och hjälp i sitt arbete. Att lärare känner att de inte har fått tillräckligt med utbildning i arbetet med den nya kursplanen och betygsättningen utifrån styrdokumentet kan ses som problematiskt. Detta

påverkar inte endast lärarens situation utan även elevernas inläring, vad och hur de blir bedömda samt rättsäkerheten i bedömningen.

3.2 Metoddiskussion

De metodologiska övervägningar som ligger till grund för insamlingen av materialet till denna studie kan ha genomförts bättre utifrån flera aspekter. En aspekt är att bandspelare skulle medfört ytterligare en möjlighet att säkerställa tillförlitligheten i arbetet. En annan aspekt som även skulle kunna förbättrat underlaget och även givit resultatet mer tyngd hade varit att involvera fler lärare i studien. Detta skulle möjligen kunna bidra med fler utsagor som möjligen stärkt resultaten av studien eller bidra med andra nyanser och synvinklar som kunnat förändra dem. Därtill skulle studien stärkts om lärarna representerade olika skolor för att se om resultaten då varierade. Att involvera flera geografiska områden skulle även givit studien mera tyngd och resultaten skulle kunna generaliseras mer. Här skulle även skolor med olika elevunderlag och sociokulturella aspekter kunnat integreras. Vidare går det att diskutera det faktum att lärarna alla är verksamma i en skola och att de möjligen diskuterar kursplanen tillsammans haft inverkan på resultatet. Dock har denna studie syftat till att undersöka lärarnas egna åsikter om kursplanen och dess innehåll samt utformning. Dessutom visade resultatet att lärarnas åsikter om kursplanen skiljer sig på flera än en punkt, vilket kan antas vara en bekräftelse på att det är deras egna åsikter som framkommit i intervjuerna. Dessutom genomfördes intervjuerna åtskilt vilket då medfört att lärarna inte påverkats av sina kollegors åsikter under själva intervjutillfället.

Att involvera elevintervjuer är en faktor som även skulle utvecklats denna studie. Detta skulle medfört att studien fått med ytterligare en infallsvinkel vilket skulle kunna ställts mot lärarnas syn. Fler pilotintervjuer skulle ha kunnat vässa frågorna ytterligare och synliggjort fler givande följdfrågor i intervjuerna. Att en pilotintervju genomfördes är förvisso bra för tillförlitligheten. Dock skulle mer träning inte endast kunnat förbättra frågorna utan även den som intervjuar. I relation till genomförandet skulle möjligtvis platsen som intervjuerna genomfördes på varit en annan. I lärarnas arbetsrum var det inget moment som avbröt intervjuerna med ljud utifrån kan möjligen ha stört de intervjuade i någon bemärkelse. Var och en av intervjuerna varade i en timme. Med mera tid kunde möjligheten att fördjupa och gå

igenom frågorna ytterligare varit möjligt. Att intervjufrågorna var standardiserade medförde att frågorna specifikt kunde härledas tillbaka till forskningsfrågorna och det teoretiska perspektivet. Dock är det möjligt att en lägre form av standardisering möjligen kunnat fånga in fler intressanta aspekter och avvikelser. Intervjufrågorna skulle möjligen kunnat vässas ytterligare och kompletterats om mer tidigare forskning involverats i studien. Detta skulle möjligen kunnat ge nya infallsvinklar vilket inte varit möjligt i relation till tidsaspekten.

De felkällor som möjligen kan ha uppkommit i relation till undersökningen kan alla härledas tillbaka till den som genomför den. I relation till detta är det viktigt att poängtera att ingen individ existerar utan förutfattade meningar och ett eget sätt att se på verkligheten. Detta medför att de tolkningar som gjorts utifrån resultatet är författarens egna. Detta medför att resultaten kan ses utifrån olika perspektiv och aspekter beroende på vem som betraktar dem. Detta gäller även begrepp, teoretiskt perspektiv och ingångar. Om riktlinjerna för detta arbete sett annorlunda ut skulle möjligen en deltagare kunnat sitta med vid intervjuerna för att bekräfta tolkningarna som gjorts av mig. Att de intervjuade godkänt tolkningarna och transkriberingen av intervjun kan dock kompletterat detta i viss mening.

4 Källförteckning

Tryckta källor

Bernstein, Basil. (1971). On Classification and Framing of Educational Knowledge. I Young, F. D. (red) *Knowledge and Control: New directions for Sociology of Education* (s.47-69). London: Collier McMillan.

Bratteby, Mats.(2012). *Mot mål eller i mål, det är frågan: En undersökning av det målrelaterade betygssystemets tillämpning i ämnet idrott och hälsa under Lpo 94 och Lgr 11*. Masteruppsats 30hp vid Masterprogramet i utbildningsvetenskap på Uppsala universitet. Uppsala: Uppsala universitet.

Curtner – Smith, Matthew D. (1999). The More Things Change the More They Stay the Same: Factors Influencing Teachers Interpretations and Delivery of National Curriculum Physical Education. *Sport, Education and Society*, 4;1. (s.75-97)

Dahllöf, Urban. (1967). *Skoldifferentieringen och undervisningsförlopp*. Stockholm: Almqvist & Wiksell.

Ekberg, Jan.(2009). *Mellan fysisk bildning och aktivering - En studie av ämnet idrott och hälsa i skolår 9*.Diss. Lunds: Univ.

Fraser-Thomas, Jessica & Beaudoin, Charlotte. (2002). Implementing a Physical Education Curriculum: Two Teachers Experiences. *Canadian Journal of Education*, Vol 27:No 2. (s.249-268).

Gustafsson, Christina. (1994). Antalet utvärderingsmöjligheter är oändliga. I Gustafsson, Christina & Selander, Staffan (red) *Ramfaktorteoretiskt tänkande: pedagogiska perspektiv: en vänbok till Urban Dahllöf* (s.13-43). Uppsala: Pedagogiska institutionen.

Hickey, Christopher & Aijing, Jin. (2010). I think it's a good idea, I just don't know how to do it': The struggle for PE reform in China. *Asian- Pacific Journal of Health, sport and physical education*. vol 1(1), (s.19-26.)

Lindblad, Sverker, Linde, Göran & Naeslund, Lars. (1999). Ramfaktorteori och praktiskt förnuft. *Pedagogisk forskning i Sverige*. Årg 4 nr 1. (s.93-109).

Linde, Göran.(2006). *Det ska ni veta! En introduktion till läroplansteori*. Lund: Studentlitteratur, andra upplagan.

Lindqvist, Lina & Älvedal, Petrus.(2013). *Mellan skola och nationell elit: En kvalitativ studie om bedömning och betygsättning i specialidrott*. Masteruppsats 30hp vid Lärarprogrammet, inriktning mot verksamhet i grundskolans senare år och gymnasiet på Linnéuniversitetet. Växjö: Linné-universitetet.

Lundgren, Ulf.(1994). Om begränsningarnas möjligheter. I Gustafsson, Christina & Selander, Staffan (red) *Ramfaktorteoretiskt tänkande: pedagogiska perspektiv: en vänbok till Urban Dahllöf* (s.5-13). Uppsala: Pedagogiska institutionen.

Patel, Runa & Davidsson, Bo.(2011). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Stockholm: Studentlitteratur.

Redelius, Karin.(2008). MVG i idrott och hälsa - vad krävs då? Elevers syn på lärares bedömningspraktik. *Svensk idrottsforskning*. vol.4-2008, (s.23-26.)

Sandahl, Björn.(2004). Tystnad, samtycke eller protest? – en studie av reaktionerna på reformer av idrottämnet i grundskolan 1962-1994. *Svensk idrottsforskning*. vol. 4-2004, (s.16-20.)

Skolinspektionen.(2012). *Idrott och hälsa i grundskolan – med lärandet i rörelse*. Rapport 2012:5. Stockholm: Skolinspektionen.

Skolinspektionen.(2011). *Litteraturöversikt inför kvalitetsgranskning av Idrott och hälsa i grundskolan*. Litteraturöversikt 1(18). Stockholm: Skolinspektionen.

Skolverket (2004). *Nationell utvärdering av grundskolan 2003 - Huvudrapport bild, hem – och konsumentkunskap, idrott och hälsa, musik och slöjd*. Stockholm: Skolverket.

Trost, Jan.(2005). *Kvalitativa intervjuer*. Tredje upplagan. Studentlitteratur.

Elektroniska källor

Vetenskapsrådet: Forskningsetiska principer. www.codex.vr.se/text/HSFR.pdf [2013-11-17]

Wallström, Anna-Lena.(2010). *DN: Läroplanen för grundskolan presenterades*.

<http://www.dn.se/nyheter/politik/laroplan-for-grundskolan-presenterades/> [2013-11-03]

Otryckta källor

I författarens ägo:

- Transkriberade intervjuer från fyra idrottslärare i grundskolan i Stockholm.

5 Bilagor

Bilaga 1

Litteratursökning

Syfte och frågeställningar:

Denna studie ämnar undersöka vilka förutsättningar som lärare haft i sitt arbete med implementeringen av den nya kursplanen i Lgr11. Detta kommer sättas i relation till ett lärandeperspektiv. Vidare syftar även studien att undersöka lärares uppfattning av kursplanens inverkan på ämnets utformning. Ämnets utformning i denna kontext inbegriper vad som bedöms som ämnets innehåll och om det är tydligt vad som ryms och inte ryms inom idrott och hälsa. Därtill hur stort inflyttande lärare och elever har över undervisningsprocessen. För att kunna besvara studiens syfte har följande frågeställningar konstruerats;

- Vilka hinder och möjligheter har lärare i idrott och hälsa stött på i samband med implementeringen av Lgr11?
- Hur upplever lärare i idrott och hälsa ämnets struktur i och med implementeringen av Lgr11?

Vilka sökord har du använt?

Implementering, kursplan, Lgr11, implement, curriculum, interpretation, begränsning, möjligheter, realisering, transformering, realizing, styrdokument, idrott och hälsa, PE, ramar, frames, ramfaktorer, inramning.

Var har du sökt?

GIH:s bibliotekskatalog, DIVA, Libris, Google Scholar, SU: biblioteksdatabas, Regina, Svensk idrottsforsknings databas.

Sökningar som gav relevant resultat

*Google scholar; curriculum, interpretation, implement, frames.
Diva; implementering, kursplan, Lgr11.
Libris; ramfaktorer, inramning.*

Kommentarer

Mycket material har hittats med hjälp av litteraturlistor. Därtill bör sökorden skrivas in i tillsammans i en fullständig mening för att de skall medföra bra sökningar.

Bilaga 2

Intervjufrågor

- **Hur uppfattar du kursplanen i idrott och hälsa generellt(Utvecklande, destruktiv, stimulerande)?**
- **Uppfattar du att implementeringen av kursplanen medfört några hinder för undervisningsprocessen(Hur/Vilka)?**
 - **Hur har dessa hinder påverkat undervisningsprocessen?**
 - **Hur har dessa hinder påverkat ditt arbete?**
- **Uppfattar du att implementeringen av kursplanen medfört utvecklade möjligheter för undervisningsprocessen?**
 - **Hur har dessa möjligheter påverkat undervisningsprocessen?**
 - **Hur har dessa möjligheter påverkat ditt arbete?**
- **Vad upplever du borde förändras i kursplanen för att stimulera elevers lärande?**
- **Vad upplever du borde utvecklas/behållas i kursplanen för att stimulera elevers lärande?**
- **Upplever du att ämnet idrott och hälsas innehåll är tydligare(reglerande) i Lgr11?**
 - **Hur?**
- **Medför kursplanens formuleringar att det är tydligt vilket innehåll som kan involveras i undervisning och vad som faller utanför ämnets gränser?**
- **Anser du att kursplanen är tydlig kring sina formuleringar kring vad elever skall lära sig och hur det skall förmedlas?**
- **Ger Lgr11 utrymme för fri tolka av det centrala innehållet?**

- **Lärarens möjlighet att påverka?**
- **Vad?**
- **Hur?**
- **Har elever möjlighet att påverka förmedlingen av innehållet?**
 - **Vad de lär sig?**
 - **När de lär sig det?**
 - **Och hur de lär sig det?**